ORDONANȚA CURȚII (Camera a treia)

12 ianuarie 2010*

În cauza C-497/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Amtsgericht Charlottenburg (Germania), prin decizia din 7 noiembrie 2008, primită de Curte la 17 noiembrie 2008, în procedura

Amiraike Berlin GmbH

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), domnii G. Arestis, J. Malenovský și T. von Danwitz, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,
grefier: domnul R. Grass,

după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: germana.

pronunță prezenta

Ordonanță

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolelor 10 CE, 43 CE și 48 CE.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei acțiuni introduse de Amiraike Berlin GmbH (denumită în continuare „Amiraike”), societate de drept german, având ca obiect desemnarea unui lichidator pentru patrimoniul situat în Germania al societății Aero Campus Cottbus Ltd (denumită în continuare „AeroCC”), societate de drept englez.

Cadrul juridic

Dreptul german

3 Sub titlul „Încheierea lichidării”, articolul 273 din Legea privind societățile comerciale pe acțiuni (Aktiengesetz) din 6 septembrie 1965 (BGBl. 1965 I, p. 1086, denumită în continuare „Legea privind societățile comerciale pe acțiuni”) prevede:

„(1) După terminarea lichidării și depunerea bilanțului contabil final, lichidatorii trebuie să notifice încheierea lichidării în vederea înregistrării acesteia în registrul comerțului. Societatea este radiată.

[…]

(4) În cazul în care ulterior rezultă că sunt necesare alte măsuri de lichidare, la cererea unei părți interesate, instanța va desemna din nou lichidatorul anterior sau un alt lichidator. […]

(5) Împotriva deciziilor adoptate în temeiul alineatelor (2) și (3) și al alineatului (4) prima teză poate fi formulată o acțiune imediată."

4 Potrivit articolului 145 din Legea privind materiile cărora li se aplică procedura necontencioasă (Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit) din 17 mai 1898, Amtsgericht este competent să desemneze un lichidator în temeiul articolului 273 alineatul (4) din Legea privind societățile comerciale pe acțiuni.

5 Conform articolului 43 alineatul 1 din Legea de punere în aplicare a Codului civil (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch), drepturile reale sunt guvernate de dreptul statului în care se situează bunul.

Dreptul englez

6 Legea privind societățile din anul 2006 (Companies Act 2006, denumită în continuare „CA 2006") impune societăților cu răspundere limitată obligația de a depune bilanțul anual.

7 Articolul 1000 din CA 2006 prevede:

„(1) În cazul în care are motive întemeiate să creadă că o societate nu desfășoară activitate, grefierul poate transmite societății prin poștă o scrisoare prin care să solicite acesteia să precizeze dacă desfășoară activitate.

(2) În cazul în care nu primește niciun răspuns în termen de o lună de la transmiterea scrisorii, grefierul, în termen de 14 zile de la expirarea acestui termen de o lună, trebuie să transmită societății o scrisoare recomandată, cu referire la prima scrisoare, și prin care să menționeze (a) că nu a primit niciun răspuns la scrisoare și (b) că, dacă nu primește niciun răspuns la cea de a doua scrisoare în termen de o lună de la data acesteia, va fi publicat un anunț în Gazette în scopul radierii denumirii societății din registru.

(3) În cazul în care (a) primește un răspuns în sensul că societatea nu desfășoară activitate sau (b) nu primește niciun răspuns în termen de o lună de la transmiterea celei de a doua scrisori, grefierul poate publica în Gazette și transmite societății prin poștă un anunț potrivit căruia, la expirarea unui termen de trei luni de la data anunțului, cu excepția cazului în care se face dovada că există motive contrare, denumirea societății menționată în registru va fi radiată din acesta, iar societatea va fi dizolvată.

(4) La expirarea termenului prevăzut în anunț, grefierul poate radia denumirea societății din registru, cu excepția cazului în care societatea dovedește înainte de expirarea acestui termen că există motive contrare.

(5) Grefierul trebuie să publice în Gazette un anunț prin care se menționează că denumirea societății a fost radiată din registru.

(6) Societatea este dizolvată la momentul publicării anunțului în Gazette.

(7) Cu toate acestea, (a) fiecare administrator, director și asociat al societății rămâne (eventual) răspunzător, iar răspunderea sa poate fi angajată ca și cum societatea nu ar fi fost dizolvată și (b) nicio dispoziție din prezentul articol nu aduce atingere competenței instanței de a lichida o societate a cărei denumire a fost radiată din registru."

8 Potrivit articolului 1012 din CA 2006:

„(1) În cazul în care o societate este dizolvată, toate bunurile și drepturile de orice natură care aparțin societății sau sunt deținute în depozit pentru aceasta la momentul dizolvării sale (inclusiv emfiteoza, dar cu excepția bunurilor deținute de societate în depozit pentru un terț) sunt considerate a fi *bona vacantia* și

(a) prin urmare, aparțin Coroanei sau Ducatului de Lancaster sau Ducelui de Cornwall într-o primă fază (după caz) și

(b) se dobândesc și pot face obiectul unor tranzacții în aceleași condiții precum alte *bona vacantia* care revin Coroanei, Ducatului de Lancaster sau Ducelui de Cornwall.

[…]"

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

9 Acțiunea principală privește o procedură necontencioasă având ca obiect desemnarea unui lichidator „ulterior" pentru patrimoniul AeroCC situat în Germania, prin aplicarea prin analogie a articolului 273 alineatul (4) din Legea privind societățile comerciale pe acțiuni, conform principiilor dreptului german referitoare la societățile reziduale sau divizate.

10 AeroCC a fost constituită sub forma unei societăți cu răspundere limitată în Anglia și în Țara Galilor la 8 aprilie 2005 și a fost înscrisă în registrul societăților la Cardiff.

11 Ulterior, administratorii acestei societăți au neglijat să depună bilanțurile anuale certificate de un consilier fiscal britanic, astfel cum impune dreptul societăților britanice. Potrivit instanței de trimitere, pentru acest motiv, AeroCC a fost radiată din registrul societăților în luna ianuarie 2008, ceea ce a avut drept consecință împrejurarea că patrimoniul său a revenit Coroanei Britanice.

12 AeroCC dispunea numai de o agenție în Germania. Cu toate acestea, AeroCC deține diferite active în Germania, și anume, în esență, o parte într-o societate de drept civil stabilită la Berlin, care posedă un patrimoniu imobiliar în Germania, mai multe drepturi la transferul de terenuri situate în Germania, precum și diferite creanțe izvorâte din dreptul la despăgubiri.

13 Amiraike, asociată majoritară a AeroCC, a sesizat instanța de trimitere, la 16 iunie 2008, cu o cerere de desemnare a unui lichidator „ulterior" în vederea lichidării patrimoniului AeroCC situat în Germania, conform principiilor aplicabile societăților reziduale sau divizate.

14 Potrivit instanței de trimitere, o măsură precum cea prevăzută la articolul 1012 din CA 2006 constituie o măsură de expropriere. Or, deși, în principiu, astfel de măsuri nu pot produce efecte în afara teritoriului statului care le stabilește, nu aceasta ar fi situația totuși în cauza principală. Potrivit acestei instanțe, în măsura în care o societate s-a supus în mod deliberat, în exercitarea libertății de stabilire de care beneficiază în temeiul articolelor 43 CE și 48 CE, dreptului societăților unui stat membru, aceasta nu poate invoca dreptul societăților mai favorabil al unui alt stat membru pe teritoriul căruia se află o parte din activele sale cu scopul de a evita anumite efecte juridice negative care rezultă din dizolvarea acestei societăți în temeiul dreptului statului membru în care este constituită. O astfel de alegere *à la carte* ar fi contrară dreptului comunitar, fără a fi posibil să se facă apel în această privință la noțiunea germană a „societății reziduale sau divizate", aceasta din urmă fiind o noțiune juridică învechită care datează din perioada Războiului Rece.

15 În acest context, Amtsgericht Charlottenburg a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Normele de drept comunitar primar și în special articolele 10 CE, 43 CE și 48 CE, precum și principiul recunoașterii reciproce a fiecăreia dintre ordinile juridice naționale ale statelor membre ale Comunității [Europene] trebuie interpretate în sensul că, prin ratificarea dreptului comunitar primar, un stat membru (primul stat membru) a admis în principiu ca o măsură de expropriere impusă de ordinea juridică dintr-un al doilea stat membru să producă efecte pe teritoriul său, cel puțin în situația în care, în exercitarea libertății de stabilire de care beneficiază în temeiul dreptului comunitar, societatea de drept privat afectată de măsura de expropriere s-a supus în mod deliberat dreptului societăților din al doilea stat membru, care impune exproprierea, însă a exercitat, în același timp, activități economice în primul stat membru și a dispus în acel stat de active afectate de măsura de expropriere?"

Cu privire la competența Curții

16 Potrivit Amiraike și guvernului german, decizia care urmează să fie pronunțată de Amtsgericht Charlottenburg este lipsită de caracter jurisdicțional. Așadar, trebuie să se verifice, cu titlu preliminar, dacă, în speță, Amtsgericht Charlottenburg trebuie să adopte o decizie cu caracter jurisdicțional, pentru a verifica dacă Curtea este competentă să se pronunțe, conform articolului 234 CE, cu privire la întrebarea care îi este adresată.

17 În această privință, deși nu există nicio îndoială că Amtsgericht Charlottenburg este o „instanță", pentru ca acesta să poată sesiza Curtea în temeiul articolului 234 CE trebuie să existe un litigiu pendinte în fața sa, iar acesta să fie chemat să se pronunțe în cadrul unei proceduri destinate să se finalizeze printr-o decizie cu caracter jurisdicțional (a se vedea Ordonanța din 18 iunie 1980, Borker, 138/80, Rec., p. 1975, punctul 4, și Ordonanța din 5 martie 1986, Greis Unterweger, 318/85, Rec., p. 955, punctul 4, Hotărârea din 19 octombrie 1995, Job Centre, denumită „Job Centre I", C-111/94, Rec., p. I-3361, punctul 9, Hotărârea din 14 iunie 2001, Salzmann, C-178/99, Rec., p. I-4421, punctul 14, Hotărârea din 15 ianuarie 2002, Lutz și alții, C-182/00, Rec., p. I-547, punctul 13, Hotărârea din 30 iunie 2005, Längst, C-165/03, Rec., p. I-5637, punctul 25, precum și Hotărârea din 27 aprilie 2006, Standesamt Stadt Niebüll, C-96/04, Rec., p. I-3561, punctul 13).

18 În acțiunea principală, din dosar reiese că Amtsgericht Charlottenburg a sesizat Curtea cu titlu preliminar în calitate de autoritate administrativă. Astfel, obiectul deciziei care trebuie să se pronunțe se limitează la numirea unui lichidator „ulterior" pentru patrimoniul AeroCC situat în Germania. În cadrul aplicării directe sau prin analogie a articolului 273 alineatul (4) din Legea privind societățile comerciale pe acțiuni, sarcina esențială a instanței constă în a decide dacă persoana propusă de reclamant sau de o altă persoană este aptă să lichideze patrimoniul subzistent al unei societăți radiate din registru.

19 În plus, niciun element din dosar nu arată că, în speță, ar exista un litigiu pendinte în fața Amtsgericht Charlottenburg între Amiraike și un eventual pârât. Dimpotrivă, potrivit

părții introductive a deciziei de trimitere, este vorba numai despre o „cauză” de drept comercial, iar nu despre un „litigiu”. Această introducere nu citează decât denumirea și adresa AeroCC. În plus, prezentarea situației de fapt în decizia de trimitere nu menționează nicio persoană sau instituție care se opune cererii formulate de Amiraike în raport cu AeroCC, la care Amiraike este asociată majoritară.

20 Mai mult, nu rezultă nicidecum din dosarul prezentat Curții că situația societății Amiraike a dat naștere, înainte de sesizarea Curții de către Amtsgericht Charlottenburg, unei decizii împotriva căreia ar fi fost formulată o acțiune în fața acestei instanțe. Așadar, aceasta este prima autoritate care judecă cererea de desemnare a unui lichidator pentru AeroCC.

21 Din aceasta rezultă că, în cauza principală, Amtsgericht Charlottenburg acționează în calitate de autoritate administrativă, fără a fi chemată ca, în același timp, să soluționeze un litigiu, astfel încât exercită o funcție nejurisdicțională.

22 Din ceea ce precedă, trebuie să se constate că, în aplicarea articolului 92 alineatul (1) și a articolului 103 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, Curtea este în mod vădit necompetentă să se pronunțe asupra întrebării adresate de Amtsgericht Charlottenburg.

Cu privire la cheltuielile de judecată

23 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) dispune:

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este în mod vădit necompetentă să răspundă la întrebarea adresată de Amtsgericht Charlottenburg prin decizia din 7 noiembrie 2008.

Semnături